Journal of Education Strategies in Medical Sciences
Vol. 12, No.5, 2019

Research Article

The Effect of Quality of Learning Experiences and Academic Competency of Students on Entrepreneurship Capacity in Master Students of Faculty of Literature and Humanities, Shiraz University

Masoumeh Abdollahi[1], Meymant Tabodi[*2]
1. Master of Educational Administration, Islamic Azad University, Shiraz Branch, Shiraz, Iran
2. Department of Education, Islamic Azad University, Shiraz Branch, Shiraz, Iran

Received: 2018/08/12
Accepted: 2019/02/07

Keywords:
Quality of learning experiences, Academic competence, ntrepreneurship capabilities, University students

Baqiatallah University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: One of the important goals and tasks followed by higher education system in each country is training specialized manpower, required by society. Despite efforts made by universities and higher education institutes, university graduates have not been of required efficiency to be appointed for concerned jobs, because the society's requirement is not fit with educational methods and contents. The research has been performed to the aim of studying the effect of quality of learning experiences and academic competence on entrepreneurship capabilities of university students.

Methods: This applied research is a descriptive-correlational research. Statistical population of the research included all Shiraz University students, studying in "faculty of literature and human sciences" in academic year of 2018-2019. To determine statistical sample size (295 individuals), Krejcie-Morgan table (1970) has been used. To select statistical samples of the research, stratified random sampling has been used with consideration of students studying in various departments. Learning experience questionnaire by Newman (1990), Academic Competence Evaluation Scales (ACES) by Eliot and DiPerna (2000), and, entrepreneurship capability by Zandi (2013) have been uses as research tools.

Results: According to research findings, quality of learning experiences and academic competence of students has effect on their entrepreneurship capability. Other results have been indicatied that among components of quality of learning experiences, content, resources, and flexibility components have significant effect on entrepreneurship capabilities. however, relationship as a component has not much effect on entrepreneurship capability as a variable. Also, other results showed that among components of academic competence, reading, calculation, obsession in class, educational motivation, and study skills have significant effect on entrepreneurship capabilities, however, components of interpersonal skills and critical thinking have not much effect on entrepreneurship capability as a variable.

Conclusions: Considering the results obtained from the research, necessity of improving quality of learning experiences and academic competence of student has to be taken into consideration by higher education institutes. In this respect, higher education system is expected to train specialized manpower, while it has to take action for growth of science and knowledge as a social requirement. Moreover,it has to put emphasis on and take into consideration improving quality of learning experiences as an effective factor on increase of entrepreneurship capability of students.

* **Corresponding author at:** Meymant Tabodi, Department of Education, Islamic Azad University, Shiraz Branch, Shiraz, Iran. email: dr.mtabbodi@yahoo.com .

نشریه راهبردهای آموزش در علوم پزشکی
دوره ۱۲، شماره ۵، دی و آذر ۱۳۹۸

مقاله پژوهشی

تأثیر کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی دانشجویان در قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز

معصومه عبداللهی[۱] و میمنت تعبدی*[۲]

۱. گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، شیراز، ایران.

۲. گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، شیراز، ایران.

* نویسنده مسئول: میمنت تعبدی، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، شیراز، ایران.

تلفن: ۰۹۱۷۷۰۱۵۷۴۷. ایمیل: dr.mtabbodi@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۱۹
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۴/۲۶

کلیدواژه‌ها:
کیفیت تجارب یادگیری، شایستگی تحصیلی، قابلیت‌های کارآفرینی، دانشگاه، دانشجویان.

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) محفوظ است.

چکیده

مقدمه: یکی از اهداف و وظایف مهم نظام آموزش عالی هر کشور پرورش نیروی انسانی متخصص مور دنیاز جامعه است. با وجود تلاش‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تاکنون به علت نامتناسب بودن روش‌ها و محتوای آموزش با نیازهای جامعه، دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها از کارایی لازم برای تصدی مشاغل مربوطه برخوردار نیستند. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی در قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان انجام شده است.

روش: تحقیق حاضر از حیث هدف کاربردی و از حیث ماهیت توصیفی و از نوع هم‌بستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیهٔ دانشجویان دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز هستند که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند. برای تعیین حجم نمونهٔ آماری از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) استفاده شد و تعداد نمونهٔ آماری ۲۹۵ نفر تعیین گردید. برای انتخاب نمونهٔ آماری پژوهش، با توجه به وجود دانشجویان بخش‌های مختلف از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده گردید. ابزار پژوهش شامل پرسش‌نامه‌های کیفیت تجارب یادگیری نیومن (۱۹۹۰)، شایستگی تحصیلی دی پرنا و الیوت (۲۰۰۰) و قابلیت کارآفرینی زندی (۱۳۹۲) بود.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان تأثیر دارد. سایر نتایج بیانگر این بود که از بین مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری، مؤلفه‌های: محتوا، منابع و انعطاف‌پذیری بر روی قابلیت‌های کارآفرینی اثر معنی‌داری داشته ولی مؤلفه روابط بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد. هم‌چنین نتایج دیگر نشان داد که از بین مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی، مؤلفه‌های: خواندن، حساب کردن، دل‌مشغولی در کلاس، انگیزش تحصیلی و مهارت‌های مطالعه بر روی قابلیت‌های کارآفرینی اثر معنی‌داری داشته اما مؤلفه مهارت‌های بین فردی و تفکر انتقادی بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش، ضرورت بهبود کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی دانشجویان توسط مؤسسات آموزش عالی باید مورد توجه قرار گیرد. در این راستا از آموزش عالی انتظار می‌رود که ضمن رشد علم و دانش موردنیاز جامعه، نیروهای متخصصی تربیت کند و در بُعد بهبود کیفیت تجارب یادگیری به عنوان عامل مؤثری در رشد قابلیت کارآفرینی دانشجویان تأکید و توجه لازم را داشته باشد.

مقدمه

بیکاری کشورها را مجبور کرده است راه‌هایی را برای خودکفایی شهروندان برای ایجاد شغل پیدا کنند. در این شرایط و در حال حاضر، مفاهیم کارآفرینی و آموزش کارآفرینی در برنامه‌های آموزشی در بسیاری از کشورها توسعه پیدا کرده است [۱]. کارآفرینی موتور محرک توسعه، پیشرفت و یادگیری و ایجاد شغل و اصلاح اجتماع محسوب می‌شود و روحیهٔ کارآفرینی[1] پیش‌برندهٔ بسیاری از موفقیت‌های بشر بوده و تغییر تاریخ به احتمال زیاد در قالب کارآفرینی ادامه می‌یابد [۲]. کارآفرینی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی ضروری است چرا که ترویج کارآفرینی می‌تواند منجر به رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و

1. Entrepreneurship

توسعه عدالت شود [۳]. از این‌رو کشورهای در حال توسعه مانند ایران نیز برای دستیابی به مزیت‌های رقابتی و حل مسائل و مشکلات عمومی جامعه مانند بیکاری و نظایر آن ملزم به توسعه کارآفرینی هستند [۴]. در زمینهٔ کارآفرینی، یک ضرورت جدی در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها، ایجاد و گسترش فرهنگ کارآفرینی است و آنچه در فرهنگ‌سازی نقش عمده‌ای دارد آموزش است؛ زیرا تبدیل شدن به یک کارآفرین و عمل کردن به عنوان یک کارآفرین موفق، نیازمند ایجاد فرایند یادگیری کارآفرینی هستند [۵]. امروزه دیده می‌شود که این مفهوم توجه فزاینده‌ای را در دانشگاه‌ها به خود جلب می‌کند؛ [۶] و در جهان معاصر، کارآفرینی برنامه‌ریزی شده به عنوان یک مهارت کلیدی توسعه‌یافته است که در هر سطح آموزش و پرورش انجام می‌گیرد تا افراد به مجموعه‌ای از صلاحیت‌ها دست یابند [۷]. همان‌گونه که در سطح یادگیری دیده می‌شود، عمدتاً دانشگاه‌ها در سطح نخست یادگیری عمل می‌کنند؛ یعنی ایجاد دانش و انتقال دانش جدید و قدیم به دانشجویان [۸].

در میان عوامل توسعه دهندهٔ کارآفرینی، نمی‌توان تأثیر عامل محیط را نادیده گرفت و از آن سخنی به میان نیاورد، زیرا یادگیری علاوه بر آن‌که تحت تأثیر عوامل درونی مانند خصوصیات روانی، انگیزه‌ها، هیجانات، اهداف و تمایلات فرد می‌باشد، از عوامل بیرونی از جمله امکانات آموزشی و جوّ آموزشی، روش‌های مطالعه، ساعت‌های مطالعه و محرکات اطراف نیز تأثیر می‌پذیرد. لذا باید هم به ابعاد جوّ آموزشی و هم به گروه‌هایی که در محیط آموزشی فعالیت دارند، توجه شود تا زمینهٔ بهبود شرایط فراهم شود [۹]. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های روان‌شناختی که سهم بسزایی در پیش‌بینی کارآفرینی دارد کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی می‌باشد. اصطلاح کیفیت تجارب یادگیری را اولین بار نیومن (۱۹۹۰) مطرح نموده است [۱۰]. کیفیت تجارب یادگیری[1]، به عنوان ادراک دانشجویان از دروندادهای مستقیم و غیرمستقیم که از محیط یادگیری (دانشکده، گروه، کلاس، محتوا و برنامه درسی و به‌طور کلی دانشگاه) خود دریافت می‌کنند، گفته می‌شود [۱۱]. از جمله مواردی که یادگیرنده با آن‌ها مواجه هستند چهار حیطهٔ مختلف کیفیت تجارب یادگیری شامل: ۱) منابع، از جمله کیفیت کتابخانه و امکانات مربوط به سایت کامپیوتری ۲) محتوا، از جمله کیفیت راهنمایی تحصیلی و درسی و میزان ارزشمندی موضوعات درسی ارائه شده ۳) انعطاف‌پذیری یادگیری، شامل وجود فرصت یادگیری مستقل، قدرت انتخاب دروس مختلف و وجود بحث و مذاکره لازم در کلاس و در نهایت ۴) کیفیت روابط رسمی و غیر رسمی یادگیرنده و یاد دهنده است (۱۲).

هم‌چنین تحصیل کردن برای یک دانشجو که در مدرسه با مشکلاتی اعم از عملکرد ضعیف روبه‌رو می‌شود، می‌تواند به مثابهٔ تحصیلات در شرایط تنش‌زا تلقی شود، اما برخی دانشجویان در برابر دشواری‌ها بهتر عمل می‌کنند. چنین دانشجویانی که به شرایط تنش‌زا واکنش‌هایی موفقیت‌آمیز نشان می‌دهند و در درس پیشرفت می‌کنند [۱۳]؛ بنابراین بر اساس مطالب گفته شده می‌توان بیان کرد که شایستگی تحصیلی[2] در تحصیل مهارت‌آموزان مهم است و به احتمال زیاد با رضایت در محل تحصیل همراه است. افرادی که احساس صلاحیت در خود دارند در مفهوم جهانی اعتماد به نفس دارند [۱۴]. از طرفی شایستگی تحصیلی دارای دو جزء می‌باشد که عبارتند از شایستگی فنی که عبارت است از این‌که افراد چه چیزی را باید بدانند و چه مهارت‌هایی را باید داشته باشند که کارها و وظایف تخصص خود را به درستی و به خوبی به انجام برسانند؛ [۱۵] و شایستگی رفتاری عبارت است از مسائل و شایستگی‌هایی که به حوزهٔ رفتاری فرد ربط داده می‌شود و کار گروهی مهارت‌های ارتباطی رهبری و تصمیم‌گیری و سایر مواردی که امروزه در سازمان‌ها مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد و می‌تواند معیاری برای قابلیت کارآفرینی دانشجویان به شمار آید، می‌باشد [۱۶]؛ بنابراین با توجه به اینکه دانشجویان جزء نیروهای بالقوهٔ هر جامعه هستند که در مدت زمانی بسیار کوتاه به عنوان افراد شاغل به کار اشتغال خواهند یافت و نمونهٔ مورد بررسی در این پژوهش نیز از این قاعده مستثنا نیست و کم و بیش در آیندهٔ نزدیک به جمع کارکنان جامعه خواهد پیوست، بدون شک بررسی ویژگی‌ها و توانمندی‌های کارآفرینی در دانشجویان، آموزش و گسترش آن می‌تواند گره‌گشای بسیاری از مشکلات موجود در بخش اشتغال کشور به‌خصوص فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بوده و راه توسعه همه جانبه را همواره نماید. لذا هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی

1. Quality of Learning Experiences

2. Capacity of Master Students

تحصیلی دانشجویان در قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه شیراز می‌باشد.

روش

روش تحقیق در این پژوهش با توجه به هدف‌ها و ماهیت موضوع کاربردی و توصیفی و از نوع هم‌بستگی است. جامعهٔ آماری پژوهش کلیهٔ دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز است که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل می‌باشند و تعداد آن‌ها ۴۵۰ نفر است. برای تعیین حجم نمونهٔ آماری از جدول کرجسی و مورگان استفاده گردید و با توجه به حجم جامعهٔ آماری و پراکندگی منطقه، تعداد نمونهٔ آماری ۲۳۰ نفر تعیین گردید که ۲۷۰ پرسش‌نامه در بین جامعه توزیع و جمع‌آوری شد. برای انتخاب نمونهٔ آماری پژوهش، با توجه به وجود دانشجویان بخش‌های متفاوت، از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش شامل سه پرسش‌نامه به شرح ذیل بود:

۱-پرسش‌نامه کیفیت تجارب یادگیری: به منظور سنجش کیفیت تجارب یادگیری از پرسش‌نامه ۱۲ گویه‌ای نیومن [۱۷] که دارای چهار بعد: منابع، محتوا، انعطاف‌پذیری و روابط می‌باشد. نمره‌گذاری پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت (خیلی موافقم، موافقم، مخالفم و خیلی مخالفم) می‌باشد. برای سنجش پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و میزان آلفای محاسبه شده برابر با ۰/۸۸ گزارش شد.

۲-پرسش‌نامه شایستگی تحصیلی: برای سنجش میزان شایستگی تحصیلی دانشجویان از پرسش‌نامه الیوت [۱۸] استفاده شد که دارای دو بعد مهارت‌های تحصیلی که خود دارای زیر مقیاس‌های: خواندن، حساب کردن و تفکر انتقادی می‌باشد و توانمندسازی تحصیلی با خرده مقیاس‌های: بین فردی، دل‌مشغولی در کلاس، انگیزه تحصیلی و مهارت‌های مطالعه می‌باشد. نمره‌گذاری پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت (خیلی موافقم، موافقم، مخالفم و خیلی مخالفم) می‌باشد. در این تحقیق برای سنجش پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و ضریبی برابر با ۰/۷۹ به دست آمد.

۳-پرسش‌نامه قابلیت کارآفرینی: برای سنجش میزان قابلیت کارآفرینی از پرسش‌نامه ۳۱ گویه‌ای زندی [۲۰] که دارای پنج بعد استقلال‌طلبی، کنترل درونی، خلاقیت، انگیزه پیشرفت و ریسک‌پذیری می‌باشد استفاده شد. در این تحقیق برای سنجش پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و ضریبی برابر با ۰/۸۶ به دست آمد.

یافته‌ها

فرضیه اول: کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز تأثیر دارد.

جدول ۱. میزان تأثیر کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی بر قابلیت کارآفرینی

متغیر وابسته	مقدار R	مقدار r۲ شایستگی تحصیلی	مقدار r۲ کیفیت تجارب یادگیری	مقدار کل R۲	مقدار F	سطح معناداری
قابلیت کارآفرینی	۰/۷۷۷	۰/۴۸	۰/۱۹	۰/۶۰۴	۱۷۳/۰۹۰	۰/۰۰۰

جدول ۱ نشان می‌دهد در حدود ۰/۶۰ درصد از تغییرات در متغیر وابسته قابلیت کارآفرینی بر اثر متغیرهای شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری می‌باشد.

جدول ۲. ضرایب تعیین شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری بر قابلیت کارآفرینی

متغیر	ضریب غیراستاندارد B	ضریب استاندارد Beta	مقدار t	سطح معناداری
شایستگی تحصیلی	۰/۷۱۸	۰/۶۴۷	۱۵/۳۳۸	۰/۰۰۰
کیفیت تجارب یادگیری	۰/۲۳۲	۰/۳۴۹	۸/۲۷۵	۰/۰۰۰

متغیر وابسته: قابلیت کارآفرینی

جدول ۲ نشان می‌دهد متغیر شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری در سطح ۹۹٪ اطمینان اثر مثبت و معنی‌دار را دارا می‌باشند. به عبارتی اگر به شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری یک واحد اضافه شود به بُعد قابلیت کارآفرینی به ترتیب (۰/۶۴۷) و (۰/۳۴۹) واحد اضافه می‌شود.

فرضیه دوم: مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری دانشجویان بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز تأثیر دارد.

جدول ۳. میزان تأثیر مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری بر قابلیت کارآفرینی

متغیر وابسته	مقدار R	مقدار R^2	مقدار F	سطح معناداری
قابلیت کارآفرینی	۰/۵۲۳	۰/۲۷۴	۲۱/۲۱۷	۰/۰۰۰

جدول ۳ نشان می‌دهد در حدود ۰/۲۷ درصد از تغییرات در متغیر وابسته قابلیت کارآفرینی بر اثر مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری می‌باشد.

جدول ۴. ضرایب تعیین مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری بر قابلیت کارآفرینی

متغیر	ضریب غیراستاندارد B	ضریب استاندارد Beta	مقدار t	سطح معناداری
محتوا	۰/۱۶۷	۰/۳۸۷	۵/۳۵۰	۰/۰۰۰
منابع	۰/۱۱۵	۰/۲۰۹	۲/۴۸۷	۰/۰۱۴
انعطاف‌پذیری	-۰/۰۴۵	-۰/۰۹۰	-۱/۲۹۱	۰/۱۹۸
روابط	۰/۰۲۸	۰/۰۵۹	۰/۹۹۳	۰/۳۲۲

متغیر وابسته: قابلیت کارآفرینی

جدول ۴ نشان می‌دهد مؤلفه‌های محتوا، منابع بر روی قابلیت‌های کارآفرینی در سطح (۰/۰۵) اثر معنی‌داری را دارا می‌باشند و مؤلفه‌ی انعطاف‌پذیری و روابط بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد و از معادله رگرسیونی حذف می‌گردد. به عبارتی اگر به مؤلفه‌های محتوا، منابع یک واحد اضافه شود به بعد قابلیت کارآفرینی به ترتیب (۰/۳۸۷) و (۰/۲۰۹) واحد اضافه می‌شود.

فرضیه سوم: مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شیراز تأثیر دارد.

جدول ۵. میزان تأثیر مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی بر قابلیت کارآفرینی

متغیر وابسته	مقدار R	مقدار R^2	مقدار F	سطح معناداری
قابلیت کارآفرینی	۰/۹۲۳	۰/۸۵۲	۱۸۲/۱۰۴	۰/۰۰۰

جدول ۵ نشان می‌دهد در حدود ۰/۸۵ درصد از تغییرات در متغیر وابسته قابلیت کارآفرینی بر اثر مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی دانشجویان می‌باشد.

جدول ۶ نشان می‌دهد مؤلفه‌های خواندن، حساب کردن، دل‌مشغولی در کلاس، انگیزش تحصیلی و مهارت‌های مطالعه بر روی قابلیت‌های کارآفرینی در سطح (۰/۰۵) اثر معنی‌داری را دارا می‌باشند و مؤلفه‌ی مهارت‌های بین فردی و تفکر انتقادی بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد و از معادله رگرسیونی حذف می‌گردد. به عبارتی اگر به مؤلفه‌های خواندن، حساب کردن، دل‌مشغولی در کلاس، انگیزش تحصیلی و مهارت‌های مطالعه یک واحد اضافه شود به بعد قابلیت کارآفرینی به ترتیب (۰/۶۶۸)، (۰/۳۰۴)، (۰/۲۴۸-)، (۰/۲۵۵) و (۰/۵۱۳) واحد اضافه می‌شود.

جدول ۶. ضرایب تعیین مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت کارآفرینی

متغیر	ضریب غیراستاندارد B	ضریب استاندارد Beta	مقدار t	سطح معناداری
خواندن	۰/۴۲۵	۰/۶۵۴	۱۰/۴۰۲	۰/۰۰۰
حساب کردن	۰/۱۸۲	۰/۳۰۰	۴/۷۲۶	۰/۰۰۱
تفکر انتقادی	۰/۰۰۴	۰/۰۰۵	۰/۱۳۴	۰/۸۹۴
مهارت‌های بین فردی	-۰/۰۰۱	-۰/۰۰۲	-۰/۰۲۸	۰/۹۷۸
دل‌مشغولی در کلاس	-۰/۱۴۷	-۰/۲۴۹	-۳/۷۸۳	۰/۰۰۰
انگیزش تحصیلی	۰/۱۳۹	-۰/۲۴۴	۷/۰۰۹	۰/۰۰۰
مهارت‌های مطالعه	۰/۲۹۲	-۰/۵۱۷	۱۵/۱۳۶	۰/۰۰۰

متغیر وابسته: قابلیت کارآفرینی

جدول ۷. نتایج تحلیل واریانس دوراهه برای کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی بر قابلیت‌های کارآفرینی

شاخص / متغیر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F مقدار	مقدار معنی‌داری P >۰/۰۵
شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری	۲۳/۴	۱	۰/۰۴۷	۸/۰۴۱	۰/۰۰۰

بر اساس نتایج جدول مقدار F برای متغیر شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری به‌صورت تلفیقی برابر است با (۸/۰۴۱) و سطح معنی‌داری (۰/۰۰۰) به دست آمده نشان می‌دهد که هر دو متغیر بر اجرای قابلیت‌های کارآفرینی اثرگذار است

بحث

یافته‌های پژوهش در خصوص تأثیر کیفیت تجارب یادگیری و شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان نشان می‌دهد متغیرهای شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری بر قابلیت کارآفرینی تأثیر معناداری دارند. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که فعالیت‌های آموزشی برای تربیت کارآفرینان در دستور کار بسیاری از مراکز آموزش کارآفرینی در ایران قرار گرفته؛ چرا که لازمهٔ توسعه کارآفرینی، آموزش آن است. امروزه در اکثر دانشگاه‌ها علاوه بر کارگاه‌های آموزشی، در قالب یک درس دو یا سه واحدی در برنامه‌های درسی دانشجویان کاردانی و کارشناسی گنجانده شده است. علاوه بر این با توجه به اهمیت موضوع کارآفرینی نهادهای مختلفی نیز برای حمایت دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی تأسیس شده است که شایستگی تحصیلی دانشجویان می‌تواند یکی از عوامل مؤثر بر روی قابلیت‌های و ظرفیت‌های کارآفرینی باشد؛ کارآفرینی دانشجویان با سوابق علمی و سواد علمی بالا می‌تواند چرخ اقتصاد کشور را که نیازمند کارآفرینی دانشجویان در عرصه‌های مختلف می‌باشد راه اندازی کند و اشتغال و درآمدزایی را فراهم آورد. از طرف دیگر کیفیت تجارب یادگیری، یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های و شاخص‌هایی که می‌تواند بر کارآفرینی و اشتغال‌زایی دانشجویان مؤثر واقع گردد، می‌باشد که دانشجویان با توجه به کیفیت یادگیری که دارند می‌توانند به بازار کار ورود پیدا کنند و کارآفرینی و اشتغال را در جامعه رواج دهند؛ بنابراین شایستگی تحصیلی دانشجویان و کیفیت تجارب یادگیری دانشجویان می‌تواند به عنوان مؤلفه‌ای قوی برای پیش‌بینی قابلیت کارآفرینی دانشجویان دانشگاه شیراز به شمار آید که این امر نتیجه‌ای خوش‌بینانه و رضایت بخش را به دنبال دارد. هم‌چنین نتایج دیگر پژوهش نشان داد از بین مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری، مؤلفه‌های: محتوا و منابع بر روی قابلیت‌های کارآفرینی اثر معنی‌داری را دارند ولی مؤلفهٔ انعطاف‌پذیری و روابط بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد. در تبیین این

فرضیه می‌توان گفت که مؤلفه‌های کیفیت یادگیری بر قابلیت کارآفرینی دانشجویان دانشگاه شیراز تأثیر معناداری دارد؛ به عبارتی دیگر منابع به عنوان یکی از مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری که شامل امکانات و تجهیزاتی و اساتید و کارکنان دانشگاه می‌باشند که بر کارآفرینی دانشجویان تأثیر دارند و محتوا را به عنوان یکی دیگر از مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری شامل حقایق، مشاهدات، داده‌ها، دریافت‌ها، تشخیص‌ها، حساسیت‌ها، طرح‌ها و راه‌حل‌های برگرفته از آن‌چه که ذهن‌های انسان‌ها درک کرده‌اند و آن بناهای ذهنی که این محصولات تجربه را درون دانش، ایده‌ها، مفاهیم، تعمیم‌ها، اصول، طرح‌ها و راه‌حل‌ها دوباره سازمان و نظم می‌دهد می‌گردد که هر کدام از این موارد شامل بعد محتوا می‌گردند که به نوبهٔ خود بر قابلیت کارآفرینی تأثیر دارند. از طرفی دیگر انعطاف‌پذیری شامل شایستگی و هماهنگی با هر وضع و موقعیت می‌باشد که سازگاری و متناسب بودن با محیط را به دنبال دارد و این نیز منجر به کارآفرینی در کارکنان می‌گردد. مورد دیگر برقراری روابط است. یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌های اساتید خوب، توان برقراری ارتباط در کلاس درس است و اغلب استرس‌های مشاهده شده در کلاس‌های درس از عدم ارتباط مناسب ناشی می‌شود که این خود می‌تواند بر عدم کارآفرینی دانشجویان تأثیرگذار باشد. در این پژوهش ارتباط استاد – شاگرد نسبت به سایر ابعاد کیفیت تجارب یادگیری از اهمیت کمتری برخوردار می‌باشد و این بُعد تأثیر کمرنگ‌تری بر روی قابلیت کارآفرینی دانشجویان دانشگاه شیراز داشته است. از بین مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی دانشجویان، مؤلفه‌های: خواندن، حساب کردن، دل‌مشغولی در کلاس، انگیزش تحصیلی و مهارت‌های مطالعه بر روی قابلیت‌های کارآفرینی بر قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان تأثیر دارند ولی مؤلفه‌های مهارت‌های بین فردی و تفکر انتقادی بر روی متغیر قابلیت کارآفرینی تأثیر چندانی ندارد. در تبیین این فرضیه می‌توان گفت که شایستگی تحصیلی شامل مهارت‌های تحصیلی شامل خواندن، حساب کردن و تفکر انتقادی دانشجویان می‌باشد که در این زمینه مهارت‌های تحصیلی دانشجویان بر قابلیت کارآفرینی آن‌ها تأثیر مثبت و معناداری دارد و از طرفی دیگر توانمندسازی تحصیلی خود شامل دل‌مشغولی، مهارت‌های بین فردی، انگیزش تحصیلی و مهارت‌های مطالعه دانشجویان می‌باشد که در این پژوهش توانمندسازی دانشجویان در دانشگاه از وضعیت مطلوبی برخوردار است که این خود بر قابلیت کارآفرینی دانشجویان تأثیر بسزا و قوی دارد و می‌تواند اشتغال‌زایی را در زمینهٔ اقتصادی به همراه داشته باشد. هم‌چنین در این زمینه می‌توان به نتایج پژوهش هوارد[1] (۲۰۰۴) اشاره کرد که تأثیر توسعهٔ قابلیت‌های کارآفرینی (استقلال‌طلبی، ریسک‌پذیری، انگیزش پیشرفت، کنترل درونی و خلاقیت) را بر کارآفرینی دانش‌آموزان مورد بررسی قرار داده است. پژوهش کورال و همکاران[2] در سال (۲۰۱۴) به بررسی رابطهٔ ابعاد کیفیت تجارب و چهار بُعد آن با فرسودگی تحصیلی دانشجویان و هم‌چنین سلوانی در سال (۲۰۱۶) به بررسی رابطه بین کیفیت تجارب یادگیری با کارآفرینی یادگیرندگان پرداختند. از طرفی دیگر در داخل کشور می‌توان به پژوهش‌های نعامی (۱۳۸۸) با عنوان بررسی رابطهٔ کیفیت تجارب یادگیری با فرسودگی تحصیلی دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه شهید چمران اهواز و عزیززاده فروزی و همکاران (۱۳۹۵) با عنوان ارتباط کیفیت تجارب یادگیری با فرسودگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمان اشاره کرد.

نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب گفته شده، می‌توان نتیجه گرفت که ضرورت بهبود کیفیت تجارب یادگیری دانشجویان، توسط مؤسسات آموزش عالی باید مورد توجه قرار گیرد. در این راستا از آموزش عالی انتظار می‌رود که ضمن رشد علم و دانش موردنیاز جامعه، نیروهای متخصصی تربیت کند و در بعد بهبود کیفیت تجارب یادگیری به عنوان عامل مؤثری در رشد قابلیت کارآفرینی دانشجویان مفید باشد؛ بنابراین توجه به کارآفرینی در دانشگاه‌ها باید جدی‌تر گرفته شود زیرا دانشگاه مکانی برای عملی کردن ایده‌ها و مهارت‌هاست. این امر از طریق شناسایی، حمایت و رشد استعدادهای خلاق، توسعه فرهنگِ کاری در بین دانشجویان، تقویت یادگیری سازمانی، ایجاد تحول در ارزش‌ها، باورها و مفروضات، ایجاد فرهنگ کار گروهی و ارتقای سطح مشارکت جمعی آن‌ها صورت می‌پذیرد.

۱. شناسایی شایستگی و مهارت‌های تحصیلی دانشجویان و رشدِ

1. hvard
2. Koral et all

مهارت‌های آن‌ها برای اشتغال‌زایی و کارآفرینی.

فرضیه اول: با توجه به تأثیر مثبتی که شایستگی تحصیلی و کیفیت تجارب یادگیری بر روی قابلیت‌های کارآفرینی دارند می‌توان یادگیری و شایستگی دانشجویان را با برگزاری دوره‌های و سمینارهای آموزشی تقویت کرد که این منجر به کارآفرینی و اشتغال در دوران بعد از فارغ‌التحصیلی آن‌ها می‌گردد.

فرضیه دوم: با توجه به تأثیر مطلوب مؤلفه‌های کیفیت تجارب یادگیری به صورت خرده مقیاس‌های کیفیت تجارب یادگیری، می‌توان گفت که امکانات و منابع و محتوی آموزشی و در نهایت بهبود روابط متقابل بین استاد و دانشجو می‌تواند شایستگی دانشجویان را بالا ببرد که این شایستگی نیز در آیندهٔ دانشجویان و بازار کار آن‌ها تأثیر مثبت و مطلوبی را به دنبال دارد.

فرضیه سوم: با توجه به تأثیر و رابطه‌ای که مؤلفه‌های شایستگی تحصیلی دانشجویان بر قابلیت کارآفرینی دارد می‌توان پیشنهاد کرد که شایستگی تحصیلی و موفقیت تحصیلی دانشجویان از دیدگاه کارکنان و خود دانشجویان سنجیده شود و نقاط قوت آن‌ها را شناسایی گردد و هر کدام از دانشجویان را بر اساس شایستگی و مهارتی که دارند برای اشتغال در شغل مورد علاقهٔ ایشان پرورش داد و نیروی بالقوه آن را به بالفعل تبدیل کرد که این شایستگی از طریق برگزاری دوره‌های و کلاس‌های آموزشی و هم‌چنین عملی در زمینهٔ کارآفرینی میسر می‌گردد.

محدودیت‌های پژوهشی

در هر تحقیق یک سری عوامل ناخواستهٔ قابل کنترل و غیرقابل کنترل در انجام عادی آن محدودیت ایجاد کرده و بر نتیجه امر تأثیر می‌گذارند این عوامل در واقع مزاحم کار محقق هستند که با تأثیر گذاشتن به‌صورت تشدید و یا تضعیف، نتیجه تحقیق را مخدوش می‌کنند. در هر صورت تلاش برای کنترل و کاهش اثرات آن‌ها ضروری است. البته پرواضح است در صورتی که در یک کار تحقیقاتی علمی امکان حذف اثر عوامل مزاحم و ناخواسته میسر می‌گردید خیلی مطلوب بود لکن این مطلب در تحقیقات علمی به‌ویژه در موضوعات علوم اجتماعی و رفتاری میسر نیست اما تلاش برای شناسایی و کاهش اثرات آن‌ها تنها راه چاره است. ذیلاً به چند محدودیت و مشکل مطرح در این تحقیق اشاره می‌گردد:

۱) کمبود منابع و عدم وجود منابع قوی و مرتبط با مؤلفه‌های پژوهش

۲) عدم اطمینان از میزان صحت و دقت در پاسخگویی مخاطبان به سؤالات

۳) محدود شدن ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات به پرسش‌نامه و عدم استفاده از سایر روش‌ها مثل مصاحبه که موجب کاهش نسبی اعتبار و غنای تحقیق است.

سپاس‌گزاری

از همکاری مسئولان دانشگاه شیراز و اساتید محترم که در انجام پژوهش به ما یاری رساندند تقدیر و تشکر می‌نماییم.

ملاحظات اخلاقی: کد تصویب پایان‌نامه در دانشگاه آزاد واحد شیراز: ۱۶۳۲۱۲۱۲۹۵۲۰۳۱

سهم هر نویسنده: نویسندهٔ اول نگارش و جمع‌آوری اطلاعات و قسمت تحلیل آماری مقاله را به عهده داشت و نویسنده دوم در قسمت بازبینی و تدوین و تکمیل مقاله فعالیت نمود.

تضاد منافع/حمایت مالی: برای این مقاله از هیچ دانشگاه یا سازمانی هزینه‌ای دریافت نشده است.

References

1. Deveci, I. Seikkula-Leino, J. A Review of Entrepreneurship Education in Teacher Education. Malaysian Journal of Learning and Instruction, 2018. 15 (1); 105-148.
2. Jafari Moghaddam, S. Fakharzadeh, A.S. Developing entrepreneurial attitudes in textbooks. Case study of Persian textbooks of elementary school. 2011. Journal Of Entrepreneurship Development, 4 (1): 47-66.
3. Abdelkarim, A. Toward Establishing Entrepreneurship Education and Training Programmes in a Multinational Arab University. Journal of Education and Training Studies, 2019. 7 (1); 1-9.
4. Matot, F., Chimhanzi, J., & Stewart, J. Learning orientation and market orientation: Relationship with innovation, human resource practices and performance. European Journal of Marketing, 2015. 39(11/12): 1235–1263.
5. Rezaei , A. Relationship between Kolb's learning modes and Honey and Mumford's learning styles with students' age and academic performance. journal of Educational Psychology.2010. 6 (18): 1-20.
6. Akar, H. Dogan, Y.B. The Role of Personal Values in Social Entrepreneurship. Universal Journal of Educational Research, 2018, 6 (1) ;83-90
7. Polat, H. Analyzing Entrepreneurship Skill Levels of the 3rd Grade Primary School Students in Life Sciences Course Based on Different Variables. International Education Studies, 2018, 11 (4);63-73.
8. Malekpour lapari, K. Delavar, A. The identification role of academic training on developing the entrepreneurial spirit and providing solutions strategies for promoting among the students of Allameh Tabataba□i University. erj. 2016; 2 (31) :32-57
9. Marzooghi, R. Heidari, E. Heidari, M. A Study of the Relationship between Qualities of learning Experience and Development of Students' Futures Research Ability. Strides Dev Med Educ. 2014; 11 (2) :131-138
10. Niazazari, M. Examining the relationship between the quality of learning experiences and creativity with the development of student futures ability. Journal of Future Management Studies. 2018, 29 (112); 93-101.
11. Arefi, M.Mohammadi, R. Khorsanidi Yamchi, A. Evaluation of Organizational Climate, Quality of Learning Experiences and School Burnout of students (Elected Elites of National and Olympiad Tests from National Education Testing Organization). Journal of Research in Teaching. 2018, 6 (1); 1-23.
12. Hosseini Manesh, Z. Omidian, M. Barzegar, K. The Role of Achievement Goals, Epistemological Beliefs and Quality of Learning Experiences in Students' Educational Procrastination. New Thoughts on Education, 2017, 13 (2); 53-70.
13. Mosavi, S.F. Studying the Student's Self-Esteem Relationship with Academic Competency of High School Girl Students in Bahmei City. 2009. Master's Thesis. Islamic Azad University of Behbahan.
14. Hassani, M. Asghari, M. Kazemzadehbeytali, M. Abdoli Soltanahmadi, J. The role of social support in life satisfaction of students: Examining the mediating role of school satisfaction, academic competency and self-efficacy. **Quarterly Journal of School Psychology.** 2017, 5 (4); 31-51.
15. Moosavi, S. S. Abolmaali, K. Mir Hashemi, M. Confirmatory factor structure of the academic competence evaluation scale in female teenage students. Journal of Applied Psychology, 2017. 11 (2); 275-294.
16. Nami, A. The Relationship Between Quality of Learning Experiences and Academic Negligence in Master Students of Shahid Chamran University of Ahvaz. Journal of Educational Studies and Learning. 2011. 5 (3): 117-134.
17. Mosavi, S.F. Studying the Student's Self-Esteem Relationship with Academic Competency of High School Girl Students in Bahmei City. 2009. Master's Thesis. Islamic Azad University of Behbahan.
18. Neumann, Y. Quality of learning experience and students college outcomes. Int J Educ Manag, 1990, 7(1): 1-16.
19. DiPerna, J. C. Academic enablers and student achievement: Implications for assessment and intervention services in the schools. Psychology in the Schools, 2006, 43(1), 7-17.
20. Zandi, A. A. Investigating the relationship between teachers' entrepreneurship capabilities and their educational performance in high schools in Varamin. Master's Thesis. Islamic Azad University of Garmsar Branch. 2013.